

Kibaru

San 21 nan - Zuluyekalo -san 1993 n 1992
A songo : DOROME 10 - N° 258 N° 248

A bë bo kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kono - Hake : 17.000
"AMAP" kuntigi : Gawusu DARABO - Dilanbagaw kuntigi: Basiriki TURE

16 ZUWEN 1993

Politikiko
JOGONBLIASIRA KUMAW
(N° 6 ni 7)

AFIRIKI DENMISENW TOGOLADON:

AN KA DENNADON
KE WALE
KOTIGEBALI YE

(N° 2 ni 3)

Seli ni Ibrahima ye Mali kunnawolo "ONU" kene kan.

SIGIYORO SANIYALI
DAFALAN YE
SIGIYORO LAMINIW
SANIYALI DE YE

(N° 8)

Nogo de ye hadamaden jugu fôc n'a laban ye

Afiriki denmisénw tɔgɔladon :

San o san, zuwenkalo tile 16 don be ben Afiriki denmisénw tɔgɔladon ma. O soro la san 1976 kasaara de senfe, min kera farafin denmisén baayirika caman fagali ye, SOWETO dugu kɔnɔ, Afiriki woroduguyanfan faraje siyawolomalaw fe. A kasaara barika bonyara kosebe: dɔw ko mugu cira denmisén 5000 de la nɔgon fe; dɔw ko 7000; dɔw k'a ka ca ni 10.000 ye. A kera cogo o cogo, a fagali digira farafin bee la, bawo, Afiriki jamana kuntigiw n'a hadamadenya n'a yiriwali jekulu y'a kasaara latigedon ke Afiriki denw lakanali n'u ladonni walew don ye.

N'a don sanyelema sera, Afiriki jamana bee be gintan suguya caman laben, walasa ka mogow hakili jigin a kasaara la, k'a nini, siyawolomala farajew fe, a wale nɔgon kana ke tugun, k'a nini denbatigiw fe, bee k'i cesiri dennadon fe, k'a masoro, denw de ye jamana jigi ye; olu de ye sini mogokorobaw ye; olu de ye sini nesigi ye.

Denw de ye duw, duguw, kafow ani jamana bugulanw ye. Denw de ye dije bugulanw ye. N'olu tora fagali-fagali la tuma bee, yɔrɔ bee, kun bee ani cogo bee la, i ko siyawoloma kele, i ko kɔngɔ, i ko ladonkojugu, i ko bana jugu n'a nɔgonaw, o

Mali jamana kuntigi furumuso y'a jira ko dennadon ye timinandiya de ye.

ye baasi ye, min ka jugu jamana yiriwali ma bawo, nonabila tene sorɔ mogokorobaw la. Olu dun te si ye.

Ni denkasaara cayara du o du kɔnɔ, o du mogow be jore damine, an'a hamiw n'a dusukasiw, k'a d'a du masina ka sini nesigi ko geleyali kan. N'i ye si sorɔ, ka donniya sorɔ, ka nafolo sorɔ, ka tɔgo sorɔ, ka dije daamukow bee ke, n'i ma kene ni den simaw ye, i be kɔnorɔfili, k'i kunmayelema k'i ka here k'i bolo jorenanko ye, bawo, i t'i bolofenw tabaga jɔnjɔn dɔn, don do la, n'an b'o wele ko ciyen tabaga. A kera cogo o cogo, hadamadenya ye lakurayali wale de ye : dɔw be taa, dɔw be na, ka bila taabaaw no na. N'ka, ni taabaaw cayara ni nabaaw ye, o te sawura numan ye. N'o nabaaw ma si sorɔ, o ye galomajira ye.

O de kɔson, an ka kan, ka dennadon, dennadamu ani denfurake ke wale kotigebaliw ye. O ni salaya te ben ; o ni timinangoya te ben. Fosi man kan ka bila denko ne : den de ye sini nesigi ye ; den de ye jigi ye. N'a fɔra jigi, jamana bee lajelen jigi ko don ; dije bee lajelen jigi ko don. Jigi don, tulon man kan, ka ke min na

"ONU" NI AFIRIKI DENMISENW TɔGɔLADON
Zuwenkalo tile 16 sugandili Afiriki kelenya ton "OUA" fe, k'a ke Afiriki denmisénw tɔgɔladon ye, o benna dije jamana hɔrɔnyalenw ka tonba "ONU" ma, min nemogoso be Nrewu - yɔriki, Ameriken jamana kɔnɔ. Dije jamana kuntigiw bee ye tonsigi k'a koje kan, san 1989 la, k'a jira ko "ONU" k'i jo Afiriki jamana ni dije desebagato jamana kɔkɔrɔ denko matarafaliko la, walasa k'a walew sankorota, dije bee kɔnɔ.

An be waati min na, i ko sisan, a don gintan be ke Afiriki kɔnɔ an'a kɔkan. O b'a jira ko Afiriki denmisénw ladonni ko kera bee lajelen jorenanko ye. O de b'a jira k'a wale kolo ka girin; ko don kelen ko te, bawo, k'a waleyali man kan ka kotige, k'a masoro dije sigilen be dennadon de kan.

Afiriki jamana kuntigiw ka tonsigi min kera "ONU" la, o labanna, Afiriki jamana kelen sugandili ma, san o san, o k'a ka denmisén jekulu do bila, ka

An ka dennadon ke wale kɔtigɔbali ye

taa Nεwu -Yɔriki, "ONU" la, walasa ka Afiriki denmisεn w ka wele lase dijε denmisεn tɔw n'u bangebagaw ani dijε jamana kuntigiw n'a dεmεjekuluw bεε ma, u ka bɔnɔgɔla joona siratige la.

O kεkun ye setigi jamanaw ani nafolotigiw kɔnorɔsurukuli de ye, ka dεmε don dεsεbagato jamanaw ma, dennadon dɔrɔn kama, k'a jiri ko "denko" ye bεεjεko" de ye, cogo bεε la, yɔrɔ bεε la ani kun bεε la. A bε setigiw karaba, ka siyawolo mako bɔ denko la; ka dεsεbagatow karaba, ka nafolo sɔrɔlenw don denko da fε, bawo, a dɔnnen bε, ko dεmenafolo caman tε don a da numan fε, k'a da yurugu-yurugu kan.

Afiriki denmisεn ncininw ka taama siratige la, salon, san 1992 la, Nizeriya jamana de sugandi- ra Afiriki kelenyaton "OUA" fε. O ye denmisεn dɔw bila, ka taa "ONU" la Nεwu -Yɔriki. O taama fɔlɔ kera wasako ye.

Min ye ninan, san 1993 taama ye, "OUA" ye Mali jamana de sugandi. A ko bεε nεnabɔra Zenerali Amadu Tumani TURE yεre de fε, kabiri furance- fanga waati la, n'o y'ale sɔrɔ Mali peresidanya la. O siratige la, denmisεn fila minnu taara Nεwu Yɔriki, Mali jamana fɔgo la, olu filε :

- Fɔlɔ : O kera Seli JALO ye, ka bɔ Bamako.
- Filanan : O kera Ibarahima BANI ye, ka bɔ Kayi.

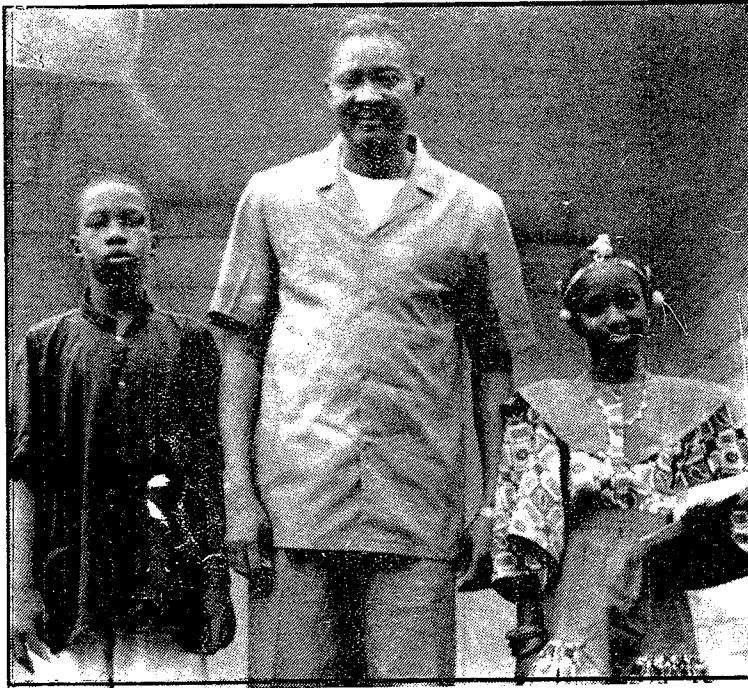
A denmisεn fila bεε ye Awiyɔn ta, san 1993 Zuwenkalo tile 5 don, k'u kunda Nεwu -Yɔriki kan, ka taa Afiriki denmisεn w ka wele lase dijε bεε ma, dijε jamana hɔrɔnyalenw ka tɔnba, "ONU" kεnε kan.

A kɔnεw labenbagaw, Mali kɔkan an'a kɔnɔ, Zentrali ATT bε labenbagaminnu cεma, bawo, ale de y'a jutigebaga fɔlɔ ye, kabini a bε peresidanya la, olu y'a jira k'a taama kera wasako ye. O wasa sɔrosira kera sira fila ye. A fɔlɔ : Seli JALO ani Ibarahima BANI numan taara Ameriki, k'u numan segin. A filanan, u taara kun min na, o nεna, k'a masɔrɔ, welekan min tun bε Mali denmisεn w bolo, k'a lase dijε bεε ma, o laseko nεna. A

sεbenw kalan cogo nεna, fili ma y'u la, sanko siga-siga.

Jateminɛlaw y'a jira ATT la, ko Seli ni Ibarahima ye Mali kunkɔrɔta "ONU" kεnε kan, dijε jamana hɔrɔnyalenw bεε ka lasigidenw ani denko mɔgɔ faamuyalenw nεna, bawo, k'a sijε fɔlɔ de ye nin ye, "ONU" kɔnɔ mɔgɔw bεε ka je, ka wuli nɔgɔn fε, ka tεgεrε fɔ, fo kuntaala jan, Afiriki denmisεn w ka cidenw ye. O b'a jira k'u y'u jɔyɔrɔ minεn fa, bεε sago la.

ATT min sigilen bε ni n dennadon jekulu dɔ kunna Mali jamana kɔnɔ, n'a yεre b'a musakaw bεε bɔ, o y'a ka wasa n'a ka nisɔndiya jira Seli ni Ibarahima la, u seginnen kɔrɔ kɔ, ka bɔ Ameriki. A sɔrɔla k'u fo Malidenw bεε lajelen n'u ka fangaso tɔgɔ la, k'a jira ko denko ka kan, ka gεlεya mɔgɔkɔrɔba bεε ma, bawo, k'ale tε fen dɔn, min nafa ka bon, ka temen den kan ; k'ale tε fen dɔn, min ladonni musaka ka kan ka girinya ni dennadon tayε; ko mɔgɔ min mana tulɔn ke denko la, k'o tigi b'a k'a yεre de la, bawo, ko n'i y'a mεn "sinijɛsigi", den ko don; nafolo ko tε, sanu ni wari ko tε, k'a masɔrɔ, nafolo tε den sɔrɔ, sanu ni wari tε den sɔrɔ.

Zentrali ATT wasara Seli ni Ibarahima ka baara la, "ONU" kεnε kan, Ameriki kɔnɔ.

San 1993 Zuluyekalo tile 11 don :

HADAMADEN LABUGUNNIKO

DJNE KO C

A san 7 de ye ninan san 1993 ye, san o san, djne jamanaw bse be nogonbilasira walew ani hakiliojakab kuma caman dajira nogon na, hadamadenw labugunni ko kan. O siratige la, hadamadenw labugunni, n'o y'u cayali ye, dugukolo kan, o wale ni sor, ani yiriwali ni netaakow be da nogon ma, k'a jira ko ni mogo cayara ni sor ye, du kono, dugu kono, jamana kono, ani djne yere kono, ko dese ani segen be ke. Dese misali folo ye bolonkolonya de ye.

Ni fen te dutigi min n'a ka dudenw bolo, ni fen te dugutigi min n'a ka dugudenw bolo, ni fen te kafo kuntigi min n'a ka kafo konomogow bolo, ni fen te jamana kuntigi min n'a ka jamana konomogow bolo, olu keken si ni segen te fara nogon na, fo n'u ka sorow cayara, ka temen kosebe, sor diyabbagaw kan, n'o ye mogow ye.

N'an ye misalita ko kelen kan, an be faamuyali ke. Folo, kabini lawale la, an ka farafinna duti-giw tun be muso caman ta, ka den caman wolo, walasa ka nogon bolomademe. O waatiw la, hadamadenya tun ka di kosebe, sor tun be cikela la, ka mogow labo. Muso cmanko ni dencamanko tun te baasi ye, bawo, bse tun be sa ka denbaya koro, wa, desebagatow lahineli tun ye bse kunko ye. Akera cogo o cogo, segen tun te yoro si.

Sisan, hadamadenyakow yelemar, ka djne geleya, k'a konsigi ke jorenanko, haminanko ani sirannyako ye.

Sisan, dubako min tun y'an ka korelenko ye, k'a

da nogon bolomademe kan, o dabilala. Minnu ka kan, ka nogon deme, denmisem kunda, olu bse ye dugu bila, ka jamana bila, ka taa fen nina, min te sor, a kelen-kelen bse sigiyorow la. Fen ntanya be sigi geleya. A be bolomademeko tine. A maloya ka bon kosebe, bawo, a ka surunyerelagosidela. N'Ka be faamuya, bawo, ja nana, kongo nana, warintaya nana, bana cayara, fura songo te bolo la, hadamadenw lafura, baganw silasara, dugu kera tomonw ye, kungow lankolonyara, a sogow tununna. Sor be ke cogo di, ka se ka denbaya balo, sanko n'a ka bon ? O kunko de be bse da la, sisan, Malikono, Afiriki ani djne jamana tow bse lajelen kono.

O de bena ni hadamadenw labugunni kuma ye, k'a jira ko n'i te se doni min koro, i kan'a nini, k'o doni ta. O b'i n'a fo den caman soroko, min te fosi were ye yerekunko caya ko : ka denw wolo, ka kene, o den kelenw ladonni na, ka tila, k'i sigi k'u tatipelen laje. O be mun ne ? Ni den caman soroko konnen te, diinew fe, den kasara camanko konnen be, diinew bse fe. Olu yerew y'a ke jurumunko ye, bawo, mogosiman kan, ka ke mogo were sababu ye, hali ni dennyerennin don.

O de bena ni bange bolodali ye, ka denw wolo, i ka sor be se den minnu koro. N'o te, du labugun kun te, dugu labagun kun te, jamana labugun kun te, djne yere labugun kun te. Olu labugunni ye geleya labugunni de ye. Mogos te Ala deli, geleya la.

MUSA KA FANGA KORO MOGO MINELEN DOW BILALA, SANI NAFOLOKO KIIRI KA DAMINE

Jolibon kiiri bannen ko, Musa Tarawele n'a ka fanga koro nemogow ka kiiri tigera cogo minuu na, Mali kiritigesoba fe, n'o kiiri tigecogow benna Malidenw ni Mali sariyasoba yere ma, olu nefora san 1993 "KIBARU" N° 254 Kono.

Hakililajigin siratige la, jolibon kiiri tigera, ka nemogorow bila bolo minnu kan, olu file :

Nemogo koro minnu sen ma ye fagaliw ni nafolodun na, olu bilala, k'u ka taa so, kiiri tigedon yere. An be don min na, i ko bi, olu da te kuma la, u bolo te ko la, u sen te fen na.

Minnu sen ma ye fagaliw la, n'u sen be nafolodun na, olu bilala, jolibon kiiri siratige la, katila, k'u mine tungun, nafoloko kiiri kadara kono, min labenni be senna. A tow fagali de jirala, kiritigesoba fe, k'a sementiya sariyasoba fe.

A mogo minelenw na, minnu bee be kasol la, kabini jolibon kiiri tigedon, mogo 4 de y'u bilali nini, sanni nafoloko kiiri ka bila bolo kelen kan. Sariya jenna n'u bilali ye. Nk'a bilali ma ke gansan, bawo, a mogo 4 bee kelen-kelen y'u ka kasol kunmabowari sara. A mogo 4 n'u ka kasol kunmabowari hake saralen file:

Madamu JALO, Lala SI bilala, SEFA WARI 7.500.000 saralen ko.

Madamu DIKO Masaran KONATE bilala, SEFA WARI 750.000 saralen ko.

NGolo TARAWELE bilala, SEFA WARI 1.000.000 saralen ko.

Zeyni MULAYI bilala, sefa wari 1.000.000 saralen ko

Nin bilali te bilali pewu-pewu ye. A te mineli were bali, ni nafoloko kiiri tigeli dogodara. At'o kiiri jangili fana bali. Sariya jenna n'a bilali suguya ye, hadamadenya sira de kan, sariyaso de b'a yamaruya. O siratige la, sariyasoba de b'a don, mogo minelenw na, minnu ka kan ni bilali ye, sann'u ka kiiriw tigedonw ka se. Ob'a jira ko ni mogo minelen min'y'a bilali suguya nini, o nininisben be lase sariyasoba la. O mogo faamuyalenw de b'a laje, n'a be ben, wali n'a te ben. N'a benna, wari sarata jate be fo. N'o sara la, bilali be ke, sanni kiiri tigeli dogo ka da. A jirala yere, ko mogo fila billala, nin cogo la, minnu tun te fangabolo kun na, Musatile la, nka, n'u sen be nafoloko kiiri la. Jatemine la, mogo 6 de bilala siran, mogo minelenw na, minnu tow be kasol la, sanni don do ce.

Nin kasol kunmabo warisara sariya tara, hadamadenya gasi sigili de koso, demokarasi hukumu kono, min basigibaliya kera san 1991 marisikalo tile 26 murutiba kun ye. Bee y'a don, ko Muso banna demokarasiko ni pariti politiki camanko ma, k'o de kera Musa n'a ka fanga binkun ye. Ale Musa kelen ka fanga nemogo koro de be ka bo a sariya nafa nunma, sisani. Hali n'a lasera kasolamogo werew ma, a daminera Musa ka mogow de la folo. A be fo de ma ko : " nin n'tun y'a don" ...

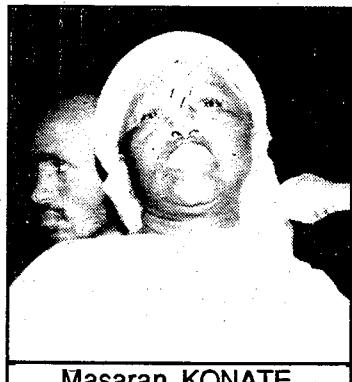
Amadu G. KANTE

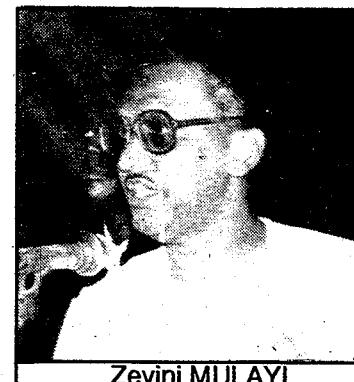
NGolo TARAWELE

Lala SI

Masaran KONATE

Zeyni MULAYI

Politikiko njogonbilasira kumaw

Kalo temennen "KIBARU" N° 257 kono, an da sera politikiko ni fangako ma, k'a jira ko pariti politiki bëe kelen-kelen bëe bëe fanga de nökan, k'a bëe bëe baara ke fanga soroli de kama; ko politiki yere këkun ye fanga sorocogo labenni de ye, dugubaw ani duguninw kono, jamana kono, an'a kokan.

O siratige la, an jorela politiki doncocgo jugu la, an ka kungo-kono-duguw la, n'o ye dugumiseninw ye, iko minnu manbon kosebe, n'u kono-mögow bëe bëe njogon jate njogon gese ani njogon fale ye, n'u te baara wëre dòn, cike kò. A ka ca a la, dugu kelen mögow fili ka gelén njogon ka tijé ma, dugu yiriwallikow n'a netaakow bolodali kene kan. A ko bëe bëe njenabò balimaya, kelenya ani ben de kono, minnu ye duguw masiriw ye, iko bëe wasalen bëe ni minnu ye, n'u bëe bëe kunkorota, bawo, fosi te balimaya, kelenya ani ben bo, dugu kelen kono.

Kabini lawale la, fën min ka gelén dugu kelen mögow ma, o ye bënbaliya de ye. Ale te bange fën wëre la tijeli kò, n'o ye farali, dusukasi ani karogelenya ye. Bënbaliya nasira ka ca. A kera cogo o cogo, mögo si te Ala deli bënbaliya la. Nka, an bëe waati min na sisan, n'an ma jatemine ke, politikiko bë se, ka ke bënbaliya nasira do ye. Ale bënbaliya kolo ka girin, bawo, a jibolisira ka ca: a bë se ka latige dugu kono mögow ni njogoncë, ani olu ni dugu kókan mögow ni njogoncë. O de koso, an y'a jira, k'an bëe siran politiki doncogo jugu ne, an ka dugumiseninw kono, minnu taamaseere ye "diya" ye, sigi la, kelenya ani ben ni njogondeme kono.

Politiki mögow dun bëe don kinw ani duguw kono ni kan min ye, o ye "nata" kan de ye. Kuma bëe bëe fo, walasa ka mögow nata dayelé, ka fanga ani sorolayidu ta, ka politiki mögo wëre tòw köromatigé, cogoya la, min ka surun senkörömace la. U bëe ko k'u bëe dugudenw ni jamanadenw ka hère de jini. U bëe ko, k'u bëe politiki nedòn, ka temen tòw kan. U bëe ko, k'u ka sira de ka ni ni tòw ka siraw ye. U bëe ko, k'u bëe jamana bolodacogo dòn, ka temen tòw kan, wa, u bëe ye mögokalannenw ani dönnikelaw

ni mögo faamuyalenw ye, ka temen tòw bëe lajelen kan, bawo, bëe y'a dòn, ko kunfin te ke politiki njemogo ye, a te ke ciden ye, a te ke lasigiden ye. Pariti politiki camanko daminera Mali kono kabini Musa Tarawele ka fanga binsan, n'o kera politiki mögow murutisan ye, ka yelema don kow la. Wote minnu kera, san 1992 kono, olu y'a ko basigi, k'a bila sariya kadara kono. O waati ni sisan ce, pariti politiki yamaruyalenw cayara kosebe. Jate minela, a hake surunyara pariti 50 la. U bëe bolofaraw bëe dugubaw ni dugumisenw kono. U bëe ka mögo sugandilenw bë yoro bëe la. U bëe jigi dalen b'u kanubagaw, n'u lafasabagaw n'u demebagaw kan, yoro bëe la, Mali kono, an'a kokan. O t'a bëe ye, bawo, n'i ye pariti njemogosoko fara minenko ni nafoloko kan, i b'a pariti politiki camanko walew donyorow n'u boyorow kolo girinya faamuya, k'a dòn, ko walew donyorow n'u bilanjogonna ka teli. An ka njogonbilasira kumaw b'o yoro de kan. O de ka kan, bawo, "KIBARU" kadara kono, an bëe njogon laadi, ka njogon son hakili jumanw na, walasa, k'an ka dijelatige walew njogoya, an bëe bolo, dugubaw ani dugu misenw kono.

O siratige la, an bëe fën min jini kungo-kono-mögow fe, n'o ye cikclaw ye, i ko senekelaw, monnikelaw, baganmaralaw ani bololabaraakelaw, ce fara muso kan, mögokökoba kunda ani denmisén kunda, o ye faamuyali dörön de ye. Cogo di? O faamuyali sira ka ca. An bë se, ka minnu f'a la, olu file:

- An ka kan k'a faamuya, ko sisan, Mali kono, demokarasiko de y'an ka hadamadenya taalan ye, n'o ye kotonjogontala ye.
- An ka kan k'a faamuya, ko bëe n'i nidungoko don, dijelatige la; k'o siratige la, hadamdenw ka kow yecogo te se ka ke kelen ye.
- An ka kan k'a faamuya, ko mögow hakilinatow, u miirinataw n'u sagow te kelen ye; k'o siratige la, mögow ka kow faamuyalicogo te se ka ke kelen ye.
- An ka kan k'a faamuya, ko politikiko mana

Pariti politiki camanko de bë fanga ke jemufanga ye

mogo minnu bila njogon na, ko sebeko m'u bila njogon na, bawo, politikiko b'i ko musoko de: i t'i jesin muso ma kosebe, i t'i kosisin muso kosebe. Politikiko ye jatemine de ye, k'a don, k'a man kan ka mogo ni "femogo" bila njogon na, fo ka setigernogonna ni k'e n'u njogonnaw ma, k'a d'a kan, politiki ye yelema-yelemafendye, i ko fanga yere. Kabini Mali y'a yere ta, san 1960 la, an ye yelema minnu y'an ne la, olu be somogosama bo; u be laadiliko bo; u be waajuliko bo. Ni fen min dun be laadiliko ni waajuliko bo, mogo hakilima man kan, k'o ke bolokofefen ye, bawo, o laban ye nimisa de ye, min ka jugu hadamadenya ani sigi la; i n'a fo, ka wale ke, ka kuma fo, minnu b'i bila nimisa kene kan.

N'an be fen o fen ke politiki sira kan, an ka kan, k'an hakili jakabo, k'an yere nininka, wale keta, wali, kuma fota bëna yoro min tine, balimaya, sigiñogonya, teriya, baarakéñogonya, furuñogonya ani hadamadenya sira caman were kan. Nan y'o tineiyoro jate mine, an be sabali, ka taasi, ka siran balawu ne, min laban te dower ye nimisa ko.

A ka ca a la, politikiko la, dusu de be mogo bila walejugu keli ni kumajugu foli la. O be soro jateminebaliya de fe, min be hadamaden ke hakilintanye, k'a fili a yere n'a ka wale kelenw ma. N'an ye politiki koro don, k'a damine n'a laban jate mine, an be hakili soro, min b'an nafa, bawo, hakili be se mogo nafa. Hakili min be mogo bila sabali sira kan, o de b'i nafa. Min b'i bila muruti ani karogelonya sira kan, o b'i tine bogo-bogo. Ala k'an kisi o ma. Mankan fen o fen be Mali kono sisan, o bee ye politiki mogo de ka mankan labennen ye. Olu de be don mogo kan, k'u konoçsuruku, k'u bila njogon na, ka tila, k'u bila fanga sigilen na. O de koso, an b'a fo ko politiki te ke njogonsenkormacé ko, bawo, politiki kekun ye fanga soro li de ye. An

y'a don, ko pariti politiki bë n'a ka mogo don, minnu ye layidu ta njogon ye, netaa sira kan, netaa min te taa, don o don kuma ani don o don wale ko. An y'a don, ko don o don körötigeliko don. Fen min cekaji o la, o ye sabali ye, ka jatemine ke, ka faamuyali ke.

An m'a fo ko mogo si ka politiki dabila, k'i da bo a la, k'i bolo bo a la, k'i sen bo a la. O te ben demokarasi senkan ma, an bee ye Ala deli min basigili la, san 1991 murutiba senfe, ka Musa Tarawele ka mogo-kelen-fanga bin, ka jemufanga k'an ka politiki ye, walasa bee k'i hakilinataw jira njogon na. Ni bee y'i den kerefe, politiki te ke.

An be min nini, o ye sabali de ye, k'i yere mine, k'a s'i yere la, politiki walew lateményorow kene kan. O kene be se, ka ke duw ani kinw konoçaw ye. A be se, ka ke tonsigiyorow ani jamalajeyorow ye. Yoro o yoro, ni mogo be njogon soro yen, n'u te pariti politiki kelen na, o ye "senyerela" yoro ye, ka kuma ani wale juguw koso, walasa ka körömatigeli koso, min laban ye k'e ye, nafa te min na. Nafa dun te fen o fen na, hadamaden man kan k'o jutige, sanko k'a lajuguya. O yoro be fo, k'a geleya, bawo, a be fo, ko fognogonko man jugu, ko k'e man jugu, ko fen min ka jugu, o y'u lajuguyali de ye, ni kumaw ani walew ye, minnu be mogo sitaan, ka t'a fe, ka doçogoya, a yere bolo, ka doçonya, a yere bolo. Politiki sira la, o wale be k'e lajuguyala jocyro de jira, k'a d'a kan, mogo minnu be njogon deme, a ka ca a la, olu be soro pariti politiki kelen na. Fol, k'a soro pariti politiki camanko tile ma na, mogo tun be njogon lafasa kun minnu na, olu ni sisan taw te kelen ye. Sisan, politiki donna hadamadenya ko bee la. A wale d'ow te girinya ani lawereli minnu soro dugubaw kono, u be se, k'olu soro dugumisénw kono, bawo, dugumisen caman kono mogo ka surun njogon na.

Amadu. G. KANTE.

"Anwironneman": sigiyoro n'a laminiw

Dugukolo kan, hadamaden ka djenlatige walew bëe be latemën yoro dë de la. o yoro be se, ka ke siyoro, dumuniyoro, baarayoro, nénajeyoro, lafinébeyoro, n'u noggennaw ye. A kera cogo o cogo, hadamaden be sigi yoro dë de la, k'a mago dë nénabö. O magonénabö be se, ka ke don o don ko ye. A be se, ka ke waatila ko ye. A be se, ka ke mögo kelen ko ye. A be se, ka ke jamala ko ye.

O siratige la, an kelen-kelen bëe ka kan, ka jore, an ka mago-nénabö-yoroko la, n'o y'an sigiyoro ye, i n'a f'an te se, ka ne yoro min k'o, su ani tile, a diya n'a goya la. Mun kosoñ, sigiyoroko jore ka kan, ka hadamadenw mine?

A kun ka ca. Nk'a bëe lajelen na saniyako de ka gelen kosebe, bawo, hadamaden si kuntaala

ka ke ni salaya ye. Nin en man kan, ka k'a ko. Nogo keleccogo ye timinandiya ye, bawo, n'an y'an yere bila nogo bolo, a be taa n'an ye kaburu kono, seginniko te min na.

Saniya temennen k'o, sigiyoroko daamu dë ye neema ye. An bëe b'a don, ko neema jujën ye ji de ye. Ni ji desera hadamadenw na, ka desse baganw na, ka desse jiriw la, balo te ke. A jirala fana, ko jiriw be sanji wele, ka neema lase nimafenw bëe ma. O la, an b'a faamuya ko "nénamaya" yere te ke ji k'o. An b'a faamuya tugun, ko nénamaya te ke sariya k'o. Nin bëe k'o, an be laban, k'a faamuya, k'an jugu folo n'a laban ye nogo de ye.

Sigiyoroko kuntaala manjan. Aka surunkosebe, w'a kumaw man ca yere!

SIGIYORO SANIYALI DAFALAN YE SIGIYORO LAMINIW SANIYALI DE YE

surunya n'a janya bëe be saniya de bolo. O b'a jira ko saya dëw sababu be se, ka ke saniya ntanya ye, n'o ye hadamaden n'a sigiyoro labilali ye nogo bolo, ka soro, mögo si ma nogo kumbenni k'a kunkoroko ye. Ni nogo cayara, k'a lawere, sigi be geleya, dumuniw be tijë, baara be ke segen kono; lafinébë be ke töörö ye; hadamadenya walew bëe be ke haminanko ye.

Saniyantanya musaka ka ca kosebe. A waribö te dabila n'a ma basigi, k'a ke bëe kunkoroko ye. Wari min be bo, ka fura san, don o don, o boli te kötige ni nogo ma ban. Ni yoro min saniyalen don, o banabagato man ca. Ni yoro min nögolen don, o banabagato ka ca. n'an y'o jate mine, an b'an ka ketaw don. An b'a faamuya ko saniya de b'an kisi bana ma, k'an kisi don o don furasan ma. Ale de b'an lafiya. Fen min dun be mögo lafiya, o keli de ka fisca n'a kebali ye. A man kan,

N'an b'a fe k'an ka djenlatige ke, si ni keneya, here ni lafiya, soro ni daamu, wasa ni nisondiya kono, an ka saniya ni ji k'an taalan ye. Sigiyoroko maana bëe de ye nin ye.

Fen min be fo, ka fara nin kuma kan, o ye jatemine de ye, k'a jira ko sigiyoro saniyali dafalan ye sigiyoro laminiw saniyali de ye. O misali dëw file: n'e y'i ka yoro furan, n'i kerefe mögow m'u taw furan, a ka ca a la, i ka furanni be ke gansan ye. N'e ye jiriw turu, n'i m'u ladon kojuman, i ka jirituru be ke gansan ye. N'e ye saniya k'i taalan ye, i ka sokonomögow n'i sigijegonw ka nogo k'u taalan ye, i ka saniya be to nogo boço la.

O de kosoñ, sigiyoroko mögo faamuyalenw y'a jira ko mögokelenko te, ko bëejeko don, bawo, olu y'a sanga bana min ma, o be wele ko finébana.